

Тому сьогодні питання дослідження природи об'єднання суб'єктів регіонального кластеру, його підгрунтя, принципів формування та взаємодії є дуже актуальними. Зазвичай регіональний кластер утворюється як *моно*-структурна модель, яка має у своїй основі єдину виробничу територію, єдиний виробничий ланцюг, процес, єдину інноваційну технологію тощо.

Автором запропоновано покласти в основу формування регіональних кластерних територіально-виробничих форм оптимізації господарства *полі*-економічну структуру, в основі якої може бути, наприклад, єдина ресурсна база. Це дасть змогу більш раціонально та повно використовувати «основу» кластеру, сформувати у кілька разів розширений спектр бізнес-проектів, ефективно їх реалізувати та забезпечити відповідний соціальний, економічний та інноваційний розвиток регіонів.

Отже, йдеться про нову концептуальну модель формування регіональних кластерів, що повинна стати вихідною платформою для ефективного розвитку регіональної економіки України.

Список літератури:

1. Довідка щодо стану інституційного забезпечення інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : (текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=127481&cat_id=127480&search_param=%B3%ED%ED%EE%E2%E0%F6%B3%E9%ED%EE&searchPublishing=1
2. Пашкевич М.С. Наукові засади регулювання регіональної економіки : [монографія] / М.С. Пашкевич. – Дніпропетровськ-Донецьк: НГУ, 2012. – 790 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Коломицев А.О., здобувач кафедри економічної кібернетики і маркетингу, ЧДТУ, м. Черкаси, Україна

Регіональна економіка функціонує під впливом різноспрямованих сил та інтересів. Це – загальнонаціональні інтереси, інтереси регіонів-партнерів, інтереси самого регіону, що відповідають загальним інтересам населення, яке проживає в ньому, і, нарешті, інтереси господарюючих суб'єктів, що працюють або зареєстровані на території цього регіону. При цьому результуючий вектор розвитку регіональної економіки та структурної політики формується в умовах невизначеності.

Сформовані на сьогодні підходи і механізми регулювання структурними зрушеннями не сприяють зменшенню диспропорцій у регіональних економічних системах, що підтверджується аналізом результатів проведених досліджень динаміки соціально-економічного розвитку регіонів України. Регіональні органи влади, зайняті вирішенням поточних соціальних завдань, не в змозі створювати необхідні тривалі умови для реалізації ефективної структурної політики.

Саме тому в сучасних умовах розвитку регіональних соціально-економічних систем особливого значення набуває формування і реалізація ефективного організаційно-економічного механізму управління структурними зрушеннями на регіональному рівні. Під організаційно-економічним механізмом регулювання та управління структурними зрушеннями в регіональній соціально-економічній системі розуміємо комплексний взаємозв'язок та взаємодію організаційної структури управління й організації процесів прийняття рішень із сукупністю методів, інструментів та правил господарювання, направлених на забезпечення її збалансованого довготривалого економічного зростання та підвищення добробуту населення.

При всій різноманітності організаційно-економічних механізмів кожен із них відповідає таким основним вимогам:

- результативність (ефективність) – витрати матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів на всіх стадіях застосування конкретного механізму перекриваються сукупним ефектом від його прямої дії;

- адаптивність (присосовність) – механізм достатньо гнучкий для порівняно швидкої адаптації до специфічних характеристик виробничо-економічної діяльності, пов'язаних із техніко-технологічними, організаційно-технічними, соціально-економічними та іншими особливостями господарюючого суб'єкта;

- стійкість – механізм має достатню надійність, щоб безвідмовно функціонувати при значних змінах у навколишньому соціально-економічному середовищі;

- доступність – механізм не повинен відзначатися зайвою складністю для того, щоб його впровадження могло бути здійснене в обмежені терміни з помірними витратами.

Незважаючи на практичну значущість, економічна наука досі не сформувала загально визнану систему наукових поглядів на механізм регулювання та управління структурними зрушеннями, особливо регіональних соціально-економічних систем. Сформований до цього часу механізм регулювання структурних зрушень є недостатньо оптимальним та потребує його структурної корекції на регіональному рівні. Організаційно-економічний механізм регулювання структурними зрушеннями регіону повинен бути націлений на виконання таких функцій:

- створення рівних економічних умов для реалізації природно-ресурсного та соціально-економічного потенціалу території та кожного суб'єкта господарювання шляхом формування конкурентного середовища;

- впорядкування процесу відтворення за допомогою формування відповідної системи державного економічного регулювання;

- забезпечення збалансованості та пропорційності між складовими потенціалу регіону на сучасній інноваційній основі;

- підтримка стійких стимулів у створенні якісно нових технологій, форм організації та способів виробництва;

- економічна і соціальна трансформація господарства регіону, аналіз, прогнозування та програмування регіонального розвитку;
- оптимізація фінансових потоків, формування умов і механізмів зміцнення економічної бази регіону і муніципальних утворень;
- забезпечення екологічної безпеки в регіоні, захист навколишнього середовища;
- формування і розвиток ринкової інфраструктури тощо.

Відсутність комплексного підходу до реалізацій структурної політики, невизначеність цільових орієнтирів регіонального розвитку призвели на практиці до гальмування та неефективного застосування механізмів управління розвитку регіонів. Організаційно-економічний механізм управління структурними зрушеннями повинен визначатися стратегією соціально-економічного розвитку регіону, оптимального використання наявних ресурсів, врахування довгострокових цілей регіонального зростання та базових «точок зростання». Його формування повинно будуватись з урахуванням загальних вимог щодо створення інституційних структур із вертикальними і горизонтальними зв'язками для забезпечення результативних процесів економічного розвитку.

Пропонований механізм призначений для перетворення процесів у соціальній, екологічній і економічній системах регіону в напрямі стабільного довготривалого зростання з погляду відповідності трансформаційним умовам розвитку. Мета організаційно-економічного механізму регулювання та управління структурними зрушеннями в регіональній системі – це досягнення стійкого економічного зростання на основі розширеного відтворення природно-ресурсного, виробничо-господарського, фінансового і соціального потенціалів, концентрація основних зусиль на ключових напрямках розвитку регіону. Механізм забезпечення організаційно-економічних заходів регулювання структурних зрушень у період трансформації економіки регіону повинен включати такі основні елементи: 1) цілі (напрями), методи (способи), функції (види), принципи (правила); 2) напрями та способи забезпечення управління структурними зрушеннями та їх регулювання; 3) заходи для підвищення результативності структурних зрушень у регіональних господарських системах; 4) оцінку ефективності регулювання структурними змінами.

Реалізація цього механізму дасть змогу задіяти стратегічно важливий інструмент підвищення ефективності економіки регіонів на основі її структурної збалансованості і результативного використання конкурентних переваг регіону, що видається особливо важливим і своєчасним в умовах посилення регіональної складової національної економіки.

Список літератури:

1. Пєпа Т.В. Регіональна динаміка і трансформація економічного простору України / Т.В. Пєпа. – Черкаси : Брама-Україна, 2006. – 440 с.
2. Сторонянська І. Міжрегіональні інтеграційні процеси в Україні: тенденції та перспективи розвитку / І. Сторонянська. – Львів: ІРД НАН України, 2009. – 392 с.